

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . . . 4 frt. | Félévre . . . 2 frt.

Az „Erdélyi Gazda“ előfizetőinek a „Méhészeti Közlöny“ is megküldetik ingyen.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai a „Méhészeti Közlöny“-nyel együtt ingyen kapják.

Az erdélyrészi méhészegylet tagjai egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 krral fizethetnek elő.

Külön a „Méhészeti Közlöny“-re előfizetni nem lehet.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

KOLOZSVÁRT, BELKÖZÉP-UTCZA 11. SZÁM.

Ide intézendők ugy a lap szellemi részét illető közlemények és hirdetések, valamint az előfizetések és hirdetési pénzek is.

Hirdetések és mellékletek a legolcsóbb árak mellett vétetnek fel.

Kéziratok nem adatnak vissza.

TARTALOM.

Hivatalos rész.

(Az erd. gazd. egylet t. alapító tagjaihoz.)

Körütekintés. Sz. P.-től.

Ekepróbák a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet gazdaságában. Ásványi Lajos. Gáspár József. Észrevételek. Tóth Tamástól.

A nagybani gyümölcsstermelés elvei. Szász Lajostól

Felhívás mű-trágyaszórógép versenyre.

Kormányintézkedés.

Utasítás az állatrakodó állomásokon működő állatorvosok részére.

Szakirodalom.

Könyvismeretetés. Szentgyörgyi Lajostól.

Vegyes közlemények.

A komáromi kiállítás. — Sima csemege szőlővesszők. — Fagyos répa és burgonya etetése. — A kolozsvári hitelbank áruosztálya. — A begonia szaporítása. Szőlőbirtokosok figyelmébe.

Szerkesztői üzenetek.

Piaczi értesítő.

Hivatalos rész.

Az erdélyi gazdasági egylet t. alapító tagjait van szerencsém értesíteni, hogy alapszabályaink értelmében, mint alapítók egyletünk igazgató-választmányának tagjai és kérem, hogy a kik az igazg.-választmányi üléseink tartása idején, a mi a helybeli összes lapokban közöltetni szokott, mint vidéken lakók Kolozsvárt időznek, ebben részt venni sziveskedjenek.

Szabó József,
egyl. elnök.

Körütekintés.

(Nyílik a tavasz. Előkészület a tavaszi munkákra. Hernyóirtás. A megyei közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslat.)

Bár fehér lepel borítja még itt-ott a föld színét, de a tavasz enyhe levegőjétől és a ragyogó napsugár hatásától ez is mind szűkebb térre szorítkozik.

Az egy folytában hosszan tartott tél után bekövetkezett enyhe tavaszi idő bár fölötté kellemes minden lényre, azonban a temérdek hó illetén gyors elolvadásának egyáltalán nem örülünk. A domb-vidék gazdáira nézve a drága hó elveszett, mert az a gyors olvadás miatt a lejtők fagyos talajáról a völgybe szaladt, a hol meg épen nagy mennyisége által vált hátrányossá, mert ott a mig el nem megy, a tavaszi munkát megkezdeni nem lehet. Ámde azért innet-onnat kezdetét veszi a munkálat mindenütt. A dombos-hegyes vidékek verőfényes oldalain a jövő héten már annyira megpirkad a talaj, hogy a vetés bátran megkezdhető. Következnek azután sorjában a más irányú fekvések, úgy hogy a gazdának arra készen kell lenni, hogy a tavaszi munkáit az idén gyors tempóban kell végeznie.

Előkészülve kell tehát lenni mindenre ide-

jében, hogy fönnakadása ne legyen munkái közben.

Porhanyító, eke, borona, henger, vetőgép előszedendők s megvizsgálandók. Ha itt-ott hiba látszik, javításra kell adni, hogy az idején helyre hozassék.

Ép úgy előkészítendő a vetőmag. Rostálva, még jobb triörözve, az elvetendő mennyiség zsákokba töltendő, hogy a vetés sürgős munkája idején ne kelljen ide-oda kapkodni miatta.

A jó gazda igás marháinak izmai most csak úgy duzzadnak az erőtől, saját maga pedig büszkélkedve tekint rájuk, mert nem fél attól, hogy az eke előtt a barázdába fekszik s cserben hagyja, mint a gondatlan gazdát szokta igás állata. Sőt még ezutánra is a legjobb takarmányról gondoskodik az igavonó jószág részére, mert tudja, hogy csak jó karban tartott állattól várható sok és jó munka.

De nemcsak a gazdát, hanem természet ölen foglalkozó minden más embert munkára szólít a március. A gyümölcskertésznek pl. kiváló gondját kell hogy képezze most a hernyóirtás. Sokszor oka a késő — májusi — tavaszi fagy, nem torem gyümölcs, de talán még többször volt ennek oka az, hogy a temérdek hernyó lekopasztotta a gyümölcsfáknak zsenge zöld lombjait és virágait megsemmisítve ez által a gyümölcsstermesre való szép kilátásokat.

A késői fagyok ellen is lehet védekezni, de még inkább a hernyók ellen. Épen márczius a legalkalmasabb idő erre. Most még fészkeikben ülnek az ősszel kikelt és társaságban áttelelt hernyók, az értelmes és okos kertész, tehát nem várja be a mig elszélednek, hanem alkalmas módon megsemmisíti apró ellenségeit. Ép úgy megsemmisíti a gyűrűs pohóknak az ágakra gyűrű alakban rakott tojásait, valamint egyéb kártékony rovarok álczáit, bábjaikat és tojásait, biztosítva ez által gyümölcs-termését. Ez iránt a kormány is szigorú rendeletet bocsátott ki.

Elkészült végre és a képviselőház asztalán fekszik a megyei közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslat. Politikai tekintetből ehhez nincs hozzászólásunk, nem is lehet lapunk irányánál fogva. Végezzék ezt a politikai lapok. De van ezen törvényjavaslatnak egy pontja, a mely minket gazdákat felettébb érdekel és mondhatni egészen új dolog, a mi a mai megyénél nincs meg, de nem ártott volna, ha már régen meg lett volna. Ez a gazdasági felügyelői intézmény rendszeresítése.

Mi ezt olyan fontosnak tartjuk, hogy ennek életbeléptetésétől kezdve merjük számítani gazdasági közállapotaink rendszeres és fokozatos fejlődését. De nem értünk egyet a törvényjavaslatnak a gazdasági felügyelő qualificatioját meghatározó tételével.

A törvényjavaslat ide vonatkozó §-a egyedül a magyar-óvári gazdasági akadémiát jelöli meg olyanul, a hol a gazdasági felügyelői állásra a qualificatiót meg lehet szerezni.

Ennek az indokát nem ismerjük, de egygyel eddig tisztában vagyunk s ez az, hogy ha tekintjük ma a gazdasági közpályákon sikerrel működő szakférfiakat, azt tapasztaljuk, hogy azoknak 90% nem az óvári akadémián szerezte szakismereteit és azért az óváriakkal a versenyt sikerrel kiállják. Ez nem is lehet más-ként, mert ugyanaz a tananyag a középintézeteken, mint az óvári akadémián és mellette az az ironia, hogy a középintézeteken a tanfolyam három év, Óvárt pedig csak kettő. De nagy különbség ám azután az, hogy Óváron a tanulás épen kétszer annyiba kerül, mint a többi intézeteken s így a kevésbé vagyonos szülők gyermekei, legyenek bár a képességek birtokában, ki vannak zárva, hogy ezen elsőrangú közpályára megszerezzék a qualificatiót.

Mi abban a véleményben vagyunk, hogy ha már a qualificatiohoz az Óváron szerezhető oklevél kívántatik, ám legyen, de vétessék jóba bármely hazai magasabb rangú tanintézet cursusának sikeres végzése s Óvárra nézve csupán az oklevélnek ottan való megszerzése hagyassék fenn.

Általános elvi szempontból azonban, ha már a magasabb gazdasági kiképzésről van szó, a leghelyesebbnek vélnők a hazai két egyetemen gazdasági kar felállítását, hogy így a tudományok legfőbb csarnokában legyen hozzáférhetővé téve kinek-kinek a gazdasági magasabb ismeretek megszerzése.

Hogy ez már eddig meg nem történt igazán szegénységi bizonyítvány és szegény Magyarországra, mint agrarius államra, hogy életfajának gyökeréről, a mezőgazdaságról nem gondoskodott minden kiváncsolomnak megfelelő arányban.

Megvagyunk győződve, hogy a törvényjavaslat ezen szakaszának tárgyalásánál akad a Házban szószóló, a ki az általunk felvetett irányban fogja ezen paragrafust bíráló tárgyává tenni és ilyen elvek szerinti megváltoztatását sürgetni.

Sz. P.

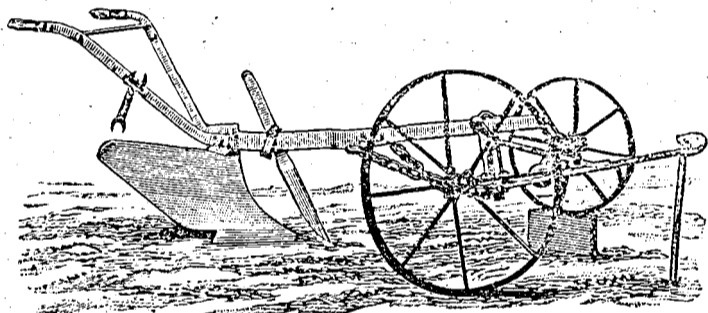
Ekepróbák a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet gazdaságában.

Midőn az 1889—90-iki tanév első éves növendékeivel szántási munkálatok befejezése képpen egy kis házi ekeversenyt rendeztünk, tettük ezt a szokásos eljárásoknak gyakorlati bemutatása és az újabb magyar ekék versenyképességének és kitűnő voltuknak ismertetése céljából.

Versenytünk érdekességét és eredetiségét nagyban emelte Simonffy István kolozsvári gépgyáros a görbe gerendelyű székely faekék rendszere után készített görbe vasgerendelyű taligás ekéinek, továbbá az 1889. évi párisi világtárlaton látott két barázdás iker-váltóekék mintája után készített, illetve a mi viszonyainkhoz átalakított kettős iker-váltóekéinek és végre az egészen eredeti szerkezetű beállító emeltyűvel ellátott többszerű kerülő ekéinek bemutatása, vagyis versenyre bocsátása által.

Ekeversenyünket f. évi szeptember hó 13-án rendeztük, midőn a versenytérül kiszemelt táblánk őszi szántás alá került.

A versenyre való előkészületeket egy kis versenyláz kísérete mellett az előző napon végeztük. Ez a program összeállításából, az ekék rendbeszedéséből, a versenytér legalkalmasabb helyének kikereséséből és azon 10—10 méternyi távolságban, 100 méter hosszú, egyforma széles és mély barázdák vonásából állott.

1. ábra.

Simonffy István görbe gerendelyű aczél ekéje oldalt nézve.

Mindezen előkészületek megtétele mellett fel kell még említenünk azon körülményt is, hogy a fogatos erőt valamennyi ekénél a szükségletekhez képest, 2-es vagy négyesben a legjobban szántó béresek vezetése mellett az intézeti ígás ökrökkel végeztük, tekintettel arra, hogy az egymással ver-ényző ekéknél ugyanazon egyén és iga alkalmaztassák.

Erőmérőül a tanintézet tulajdonát képező Burg-féle dinamograf alkalmaztatott, mely az erő hullámzásait egy óraművel egybekötött ironnal jelzi.

Hogy az erőmérő adatai megközelítőleg egyöntetűek legyenek, minden egyes eke működéséről egy teljes diagramot vettünk, azaz addig szántottunk az erőmérővel felszerelt ekével, míg az óramű teljesen lejárt.

Időjárásunk elég kedvező volt, a talaj nedvességi állapota pedig éppen megfelelt a legjobb szántás feltételeinek, a mi tagadhatatlanul szintén egyik tényezője volt kis ekeversenyünk sikerének.

Ezen előzmények után lássuk most már magát a versenyt, mely

1-ör: A Vidacs-féle 4-es számú fagerendelyű, kovácsolt vaskéfejú kis paraszt ekével és a Simonffy-féle öntött vaskéfejú biró, tisztán magyar típusú fagerendelyű ekével (melyek

mindegyike 17 cm. mély és 24 cm. szélességű barázdát vágott) kezdetett meg.

Az ekék szerkezete és a végzett munka végeredménye között alig találunk különbséget, a mit a bírálókat végeredménye 78 és 77 érték-számokba (pointok) foglalva, elég világosan kifejez.

Azon különbséget azonban nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy Vidacs ekéje után a barázdá tisztasága több kívánni valót hagyott hátra, mint Simonffy ekéje után, a mit a szerkezetek azon különbsége idézett elő, hogy Simonffy ekéjének eketalpa elég magas falazatu arra nézve, hogy a szántatlan terület oldalán az esetleges föld omlását megakadályozza.

A vonóerő-szükségletnél úgy áll a dolog, hogy a Vidacs-féle eke vonóerő-szüksége négyzet-deciméterenkint 44, a Simonffy-é pedig 46 klgr. volt, a mely különbséget egyébként az utóbbi eke festett volta idézhette elő, minthogy nem volt a versenyre kicsiszolva vagy megkopva, mint a használatban levő Vidacs-eké.

2-ör: Az imént említett ekékkel versenyeztettük az első ábrán látható Simonffy-féle görbe vasgerendelyű ekét, melynek szerkezete és nagysága a gerendely görbeségének kivételével egészen megegyezett az előbbivel.

Ezen eke bemutatásának különös célja az volt, hogy a görbe gerendely befolyását tanulmányozhassuk s megismerhessük, a mi az eke biztosabb járásában, tisztább barázdá alko-

számu egyenes vasgerendelyű ekével, azon célból, hogy a gerendely görbesége okozta befolyást itt is láthassuk.

Hogy kitűzött célunkat még inkább biztosítsuk, úgy jártunk el, hogy ugyanazon eke-estire először az egyenes, későbbben a meggörbített gerendelyt alkalmaztuk s e mellett a szántás mélységét és szélességét egyformán végeztük.

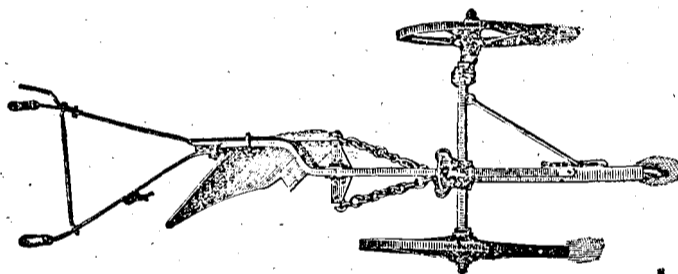
Az ugyanazon eke-estire alkalmazott görbe gerendely befolyása az eke biztosabb járására, a barázdá tisztaságára és a vonóerő megtakarítására vonatkozólag itt is nagyon kedvezően ütött ki, úgy, hogy ezen kis kísérletek után a görbe gerendelynek nagy jövőt jósolhatunk.

4-er: Két váltó- vagy hegyi ekét versenyeztettünk egymással és pedig a 3-ik ábrán bemutatott Simonffy-féle iker-váltót és a Clayton gyárából való amerikai váltóekét.

Ezen utóbbi azonban oly gyarló munkát végzett, hogy szóbeli bírálata nem is bocsátkozunk, miután a kimutatásban foglalt pointok eléggé beszélnek róla.

Ily módon a Simonffy ekéje versenytárs nélkül maradván, könnyen győzött; de győzött volna egyébként is, mert a hozzákötött várakozásoknak minden tekintetben megfelelt.

5-ör: Nagyon kíváncsi érdeklődés mellett mutatta be Simonffy István gépgyáros a 4-ik ábrán látható két barázdás francia iker váltó-eké mintája után készített, illetve a mi viszonyainkhoz alkalmazott iker váltó-ekéjét, mely

2. ábra.

Simonffy István görbe gerendelyű aczél ekéje felülről nézve.

tásban és kevesebb vonóerő-szükségletében nyilvánult, a miről különben elég világosan szólnak a bírálói táblázat értékszámai.

A görbe gerendelyre vonatkozólag itt megemlíthetjük, hogy annak készítésére a nevezett gyárost a görbe gerendelyű székely faekék egyenletes és nyugodt járasa készítette.

3-ör: A mélyebb szántásra szolgáló ekéket versenyeztettük; nevezetesen a Clayton-féle 2. számú, a Simonffy 2. számú, egyenes gerendelyű és ugyanazon számú görbe vasgerendelyű ekét s végre az Eckert-féle véső-ekét.

Az előbb említett háromféle ekét 22 cm. mély és 26 cm. széles barázdá alkotására állítottuk be, az utóbbival azonban 20 cm.-nél mélyebb és 22 cm.-nél szélesebb barázdát nem készíthettünk; miért is e gép tökéletlensége, nehezen kezelhetősége, fölületes munkája és tetemesen több vonóerő szükséglete miatt a versenyre elmaradt.

A Clayton-féle fagerendelyű 2-ös számú eke munkája egészen megegyezett a Simonffy 2-ös számú eke munkájával, az utóbbi azonban szolidabb alkotásával versenytársán felülemelkedvén, a végeredményben egy pointtal győzött.

Ezek után a 2-ik ábrán látható Simonffy-féle 2-ös számú görbe vasgerendelyű ekét versenyeztettük, ugyancsak az általa készített 2-ös

szolid kiállításával, nagyon egyszerű és igen praktikus összeállításával a munka megkezdése előtt is már általános simpatiót keltett, miért is nem csoda, hogy a szántás befejeztével mindnyájunk kedvenczévé vált.

A mintául szolgáló francia iker váltó-eké átalakítása, vagy jobban mondva tökéletesítése annyiban állott, hogy a gerendelynek a taliga vánkósán nyugvó vége egy egészen eredeti kivitelű, 20 cm. hosszú, 10 cm. átmérőjű csiga-ágyba helyezett olyanformán, hogy az eke-estnek jobbra vagy balra fordításával, vagyis az ekének a szántásba való beállításával a csiga-ágy külső vágányába helyezett láncos kötés segítségével önműködésileg a taligát is beállítja.

Az eke munkája, vagyis a felvágott föld-szeletek tisztasága és a fordítás tökéletessége, valamint a vonóerő-szükséglet mérsékelt volta miatt ezen igazán praktikus váltó-eké gyors elterjedését annál inkább remélhetjük, miután készítője alacsony árat szabva meg, azt könnyen beszerezhetővé tette.

6-ör: A Simonffy és Clayton-féle többszerű ekéket vettük bíráló alá, még pedig először a két barázdásokat, azután pedig a három testűeket.

A szántás beállítása előtt szemlét tartva az ekeszerkezetek és beszerzési áruk között,

azt találtuk, hogy a Clayton-féle ekék nemcsak drágábbak, nehezebbek, de nehezkesebb kezelésiük is, mert míg a Simonffy 97 és 150 kg. súly mellett 55 és 75 frton kaphatók, addig a Clayton-félék 140 és 200 kg. súlyuk mellett 77

és 111 forinton árusítatnak s e mellett rovatos beállító emeltyűjökkel bizonytalanabban kezelhetők, mint az 5-ik ábrán látható átcsapó emeltyűs beállítóval ellátott Simonffy-féle ekék.

Magánál a szántásnál is nagy eltérések

mutatkoznak az ekék között, mint az a barázda tisztaságából, mélységéből és egyéb tényezők-ből is kitünik. Erre nézve különben bővebbet a mellékelt táblázat értékszámai nyújtanak.

K I M U T A T Á S

a kolozs-monostori m. kir. gazd. tanintézet gazdaságában 1890. szeptember 13-án megejtett ekepróbák értékszámairól.

Sorszám	Az eke megnevezése és rövid leírása										Az eke súlya		A taliga súlya		Az eke ára		Szerkezet			Munka minősége					Vonóerő-szükséglet					Értékszámok								
											kg.	frt.	kg.	frt.	frt.	frt.	10	10	5	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	25	100							
											Szárdag és tar-tosság		Állíthatóság és ke-zelhetőség		Javíthatóság		A barázda tisztasága			Fordítás tökélye		Porhanyítás foka		Biztos és egyenle-tes járás		A szántott terület fel-szín-alakzata		A barázda mély-sége		A barázda széles-sége		A barázda ke-re-ztmetszete		A szol. erő-szükséglet		Erőszükséglet négy-száz dm.-ként		Értékszámok
I.	1	Vidacs féle 4. számú kis paraszt eke	—	—	—	—	—	—	—	—	39	22	26	8	8	5	7	8	7	8	8	17	24	4 ⁰⁵	183	44	18	77										
	2	Simonffy-féle fagerendelyű kis paraszt eke	—	—	—	—	—	—	—	—	33	27	23	8	8	5	8	8	7	9	8	17	24	4 ⁰⁵	190	46	17	78										
II.	1	Simonffy-féle görbe vasgerendelyű paraszt eke	—	—	—	—	—	—	—	—	40	33	32	10	9	5	8	8	9	10	8	18	26	4 ⁶⁵	208	44	18	85										
	1	Clayton-féle 2. számú eke	—	—	—	—	—	—	—	—	46	36	33	8	8	5	8	8	7	9	8	22	26	5 ⁷²	269	47	17	78										
	2	Simonffy-féle 2. számú eke egyenes vasgerendellyel	—	—	—	—	—	—	—	—	47	33	35	9	8	5	8	8	7	9	8	22	26	5 ⁷²	265	46	17	79										
III.	3	Simonffy-féle 2. számú eke görbe vasgerendellyel	—	—	—	—	—	—	—	—	47	33	35	9	8	5	10	9	9	10	8	22	26	5 ⁷²	237	41	19	87										
	4	Eckert-féle véső eke	—	—	—	—	—	—	—	—	93	—	37	8	5	3	6	6	7	7	7	20	22	4 ⁴⁰	239	54	14	63										
IV.	1	Simonffy iker váltó ekéje	—	—	—	—	—	—	—	—	44	35	40	10	9	5	9	9	9	7	9	18	25	4 ³⁰	180	40	20	87										
	2	Amerikai váltó eke Clayton gyárából	—	—	—	—	—	—	—	—	38 ⁵	—	36	7	5	3	5	5	5	3	3	15	20	3 ⁰⁰	160	53	15	51										
V.	1	Simonffy kétbarázdás iker váltó ekéje	—	—	—	—	—	—	—	—	87	41	65	10	9	5	9	9	9	7	9	18	45	8 ¹⁰	260	32	25	92										
	1	Simonffy-féle kétbarázdás eke	—	—	—	—	—	—	—	—	97	—	55	9	10	5	8	8	8	10	9	22	44	9 ⁶⁸	315	32	25	92										
	2	Clayton-féle kétbarázdás eke	—	—	—	—	—	—	—	—	104	—	77	9	6	5	7	7	8	7	7	20	44	8 ⁸	355	40	20	76										
VI.	3	Simonffy-féle háromtestű eke	—	—	—	—	—	—	—	—	108	—	65	10	9	5	9	9	9	10	9	17	67	11 ³⁹	400	35	23	93										
	4	Clayton-féle háromtestű eke	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	111	10	6	5	7	7	8	6	6	17	67	11 ⁹	460	40	20	75										

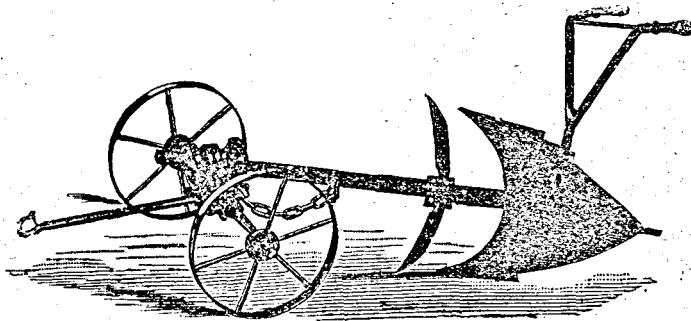
Ásványi Lajos. Gáspár József.

Észrevételek

Erssek Elek urnak a filloxera elleni védekezés tárgyában „Levél a szerkesztőhöz“ irt cikkére.

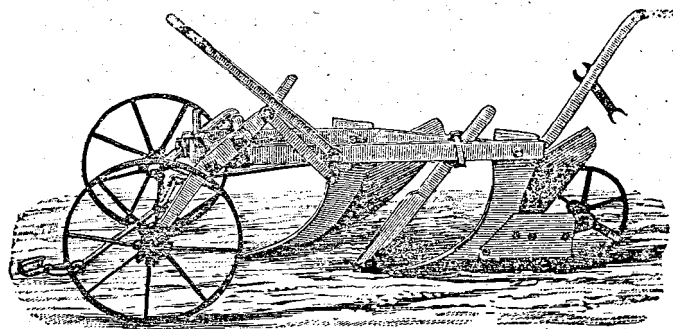
I.

Erssek Elek ur a filloxera elleni védekezést úgy véli legsikeresebben elérhető, ha a szőlőtermelők felhagynak az eddig használatban volt szőlő szaporítással, — mely abban áll, hogy egyik szőlőtöről levágják a szükség feletti hajtásokat, azokból ugynevezett késaljafákat, porhajasokat csinálnak s azokkal szőlőtelepeiket beállítják, melyek e

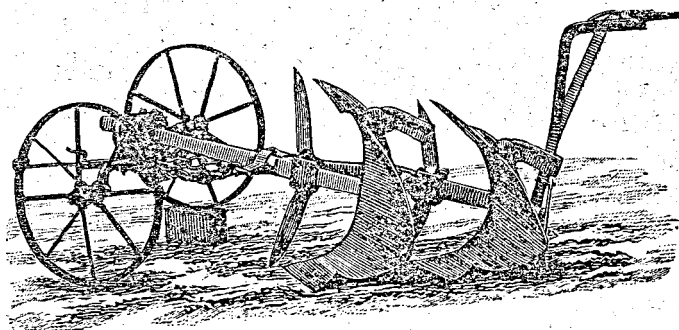
3. ábra

Simonffy István egyes iker váltó ekéje oldalt nézve.

4. ábra.

Simonffy István kétvasu acél ekéje oldalt nézve.

5. ábra

Simonffy István kétvasu iker váltó ekéje oldalt nézve.

miatt minthogy kellő gyökérzetel nem bírnak, önmaguk vonják magukhoz a férgeket. E hibás módszer helyett a magról való szaporítást ajánlja az ültetvényeknek. Ily uton — ugymond — állíthatunk elő olyan szőlőcsemetéket, melyeket, ha filloxerások közzé ültetünk, ott is diszlenek.

Kétséget nem szenved, hogy a magról nevelt növények dúsabb gyökérzetűek lévén, inkább ellent tudnak állani a filloxera s más ártalmas férgek pusztításainak. Én is készséggel aláírom, hogy a magról való szaporítással ellentállóbb szőlőcsemetéket nyernénk, csak-hogy ezen teoriának a kivitelre nézve van egy hatalmas — mondhatni — leküzdhetlen akadály. Tudnunk kell ugyanis, hogy lágy magvu és csontáros gyümölcsfáink magvait ha elvet-

jük, akármily nemes gyümölcsből került legyen is az, nem fogunk belőlük az anyához hasonló jó gyümölcsöt nyerni, ugyannyira, hogy a hány mag volt, szinte annyiféle gyümölcs lesz belőlük. A sok között nyerhetünk az eredetihez hasonló, sőt igen ritkán jobbat is, de a legnagyobb rész eldobandó silány lesz. Ha ez így nem lenne, akkor nem volna szükség az oltogatásra, bármi áron megszereznök a nemes gyümölcsöt, elvetnök a magvát s ezzel be lenne végezve. Azt is tudni fogja minden gyümölcsész, hogy a híres Vann Mons társulat is ez okból keletkezett. E módszer pedig oly fárasztó és hosszadalmas, hogy ily kísérletezésre egyes ember nem, csak társulat vagy állam vállalkozhatnék s az esetben is kétes lenne, hogy valjon a szőlőnél érhetnénk-e ily uton is czélt? De míg

piros pofájú, piros belü, egyfáról vett barackmagvat; kiültettem mint anyafákat.

Alig hinné az ember, mennyire elütöttek színre, izre, nagyságra és az érés idejére nézve egymástól. Aránylag igen kevés lett az édes anyához hasonló, de a nagy rész a hányannyiféle gyümölcsöt termett. Egy válfajban semmiféle külső tulajdonságát sem lehetett felismerni az eredetinek. Ez nagyobb volt az anyafa-gyümölcsénél és éréskor is egészen zöld, míg egy másik teljesen narancsszínű, ehetetlen, fanyar, magva nem való volt. Az elfajzás alól a szőlő sem képez kivételt. És ez a körülmény teljesen ellen áll az E. E. ur elméletének. Bevárni, hogy a magról nevelt szőlő teremjen s csak ezután, ha beválik, ültetni ki állandó helyére, ez kivitetlennek látszó dolog. Ha pedig a magról

nevelt csemetéket minden próba nélkül ültetjük állandó helyre, ebből egy oly zavar keletkezhetik, melyből ki nem gázolhatnánk. Aztán az így növelt szőlő is elvénu 8—10 éves korában, mikor ismét bujtás, homlítás műtétet kell elővennünk; tehát ott vagyunk, hol a mádi zsidó, elől kell kezdenünk, vagyis beáll a századok, ezredek óta gyakorolt művelés.

Mindezen kedvezőtlen kilátások eléggé meggyőzhetnek arról, hogy még reményünk sem lehet egyhamar ezen millió meg millió apró ellenséget legyőzhetni. Ugy tudom, hogy a drága pénzen beszerzett ellenszerek sem használtak, vagy legalább nem annyit, mint a mennyibe kerültek. De mielőtt tovább mennék, nem lesz tán fölösleges, ha röviden szólok egy pár szót a nálunk divó szőlőszaporításról. Tökéletesen igaz van E. E. urnak, midőn azt állítja, hogy a késalja vagy porhajás fából nyert ültetvény gyökérzete a törzs, vagy agg-in huzamos ideig való fenntartására nem bír elegendő erővel és az ily gyenge szőlőt könnyebben megtámadhatja és semmivé teheti a filloxera. Ám de az ily uton létesített ültetvényt 4—5 éves korában okvetlen el kell homlítani, mert ez idő alatt az agg-in igen elfásodik, megkeményedik, a mit azzal árul el, hogy minduntalan sarokhajásokkal bosszant s így önként utalja a gazdát arra, hogy homlítás által eszközöljön számára elegendő gyökérzetet, a mit meg is nyer az által, hogy begyökeresze a földbe juttatott agg-in két éves fája és veres vesszője, ez által betegességre hajlandósága huzamos időre elenyészik. A mai lázas viágban gözerővel megy minden, régen az elvénu 10 szőlőnek ástak egy jókora sirhoz hasonló gödröt, abba döntötték s kevés földet huzva rá, a gödröt három évig is nyitva hagyták, hogy az begyökeresedjék. Ma elegendőnek tartják a ledöntendő szőlőnek egy láb vagy jó ásonyi mély sánczot ásni.

Tóth Tamás.

A nagybani gyümölcstermelés elvei.

A nagybani gyümölcstermelésnél 32 évi tapasztalat után a következő eljárást ajánlhatom a termelők figyelmébe:

A termelő válasszon kiültetésre törpe (nem puja), vagy félmagas koronájú fákat, mivel olcsóbbak, termékenyebbek és hamarabb válnak termőképessé. Gyümölcseik fejlettebbek, mivel a korona több lombzattal bírván a nedvkerítés is bővebb.

Szél, szélvész a törpebb fákat nem rongálja, nem bántja úgy, mint a magas törzsűeket; ennek következtében a gyümölcshullás a fáról kevesebb. A gyümölcs közelebb lévén a földhöz, annak kisugárzó melegétől jobban védetik, a gyümölcs czukosabb, izletesebb, leszedése könnyelmesebb és könnyebben történhet.

A törzs védettebb a kiszáraztó szelekkel, valamint az égető napsugarakkal szemben. A hernyózás, takarítás, visszametszés, bő terméskor a gyümölcsritkítás sokkal könnyebb itt, mint a magas koronájú fáknál.

A törpebb törzsű fák, egy kevéssel közelebb is ültethetők, mint a magas törzsűek. A korona figyelemmel kísérése — úgy a történhető károk ellen őrzése is sokkal könnyebb, mint a magas törzsűeké.

Egy öreg tapasztalt birtokos élte alkonyán fiának ezt mondotta: „Ültess fiam fákat

mindenüvé, a hová csak lehet, mert azok, az alatt is míg te alszol: növekednek!”

Erre azt jegyzem meg, hogy e célból nem kell mindig alunni.

Kolozsvártt, márczius hó 1881.

Szász Lajos.

Felhívás.

A vas megyei gazdasági egyesület 1891-ik év april hó 2-ik felében Szombathelyen nemzetközi *mütrágyaszórógép-versenyt* rendez. Felhívjuk tehát az összes belföldi gépgyáros urakat, kik ezen gépek gyártásával, vagy bizományi eladásával foglalkoznak, sziveskedjenek mütrágyaszóró-gépeiket e versenyre előre is bejelenteni, hogy a megfelelő íveket részükre megküldhessük. Versenyre bocsáthatók szórva hintő és sorra hintő gépek. A versenyre bocsáttott minden egyes gépért 30 frt versenydíjat fizetnek a versenyre bocsátó gyáros urak és a gépek Szombathelyre és visszaszállításáról gondoskodnak. Minden egyéb költséget (vasúttól el- és visszaszállítás, vonóerő, mütrágya stb) a vas megyei gazdasági egyesület fedez.

A hazai gépgyáros urakat annyival is inkább kérjük a szives részvételre, mert külföldi elsőrangú gyártmányú gépek már is be vannak jelentve a versenyre.

Miután Vasvármegye gazdaközönsége az 1889-ik évben több mint 300 waggon mütrágyát használt el, a verseny iránt a lehető legnagyobb érdeklődés nyilvánul.

A versenyre arany, ezüst és bronz érmek és elismerő oklevelek fognak kiadni.

A bírálatban való szives részvételre az országos gazdasági egyesület műszaki szakosztálya is fel fog kérteni, a szakosztály részéről kilátásba helyeztetett, miszerint a budapesti müegyetem szaktanárai fel fognak kérteni a bírálatban való szives részvételre.

Szombathely, 1891 február hó 15-én.

A vas megyei gazdasági egyesület elnöksége.

Kormányintézkedés.

Utastítás az állatrakodó állomásokon működő állatorvosok részére a közvetlenül Németországba irányított szarvasmarhák megvizsgálása és azok marhaleveinek kezelése iránt.

1. §. Az állatrakodó állomásokon működő állatorvosnak felelősségének teljes súlya alatt kötelességét képezi, hogy a Németországba irányított szarvasmarhák marhaleveleinek szabályszerűségét (kiváltképen az állatok helyes leírását, az egészségi bizonyítvány érvényességét stb.) pontosan ellenőrizze és azok egészségi állapotát egyenkint megejtendő beható vizsgálat által megállapítsa és hogy beteg, ragadós betegség gyanujában álló és oly állatokat, melyek szabályszerű marhalevéllal ellátva nincsenek, tovább szállítani ne engedjen.

2. §. Minthogy Németországba csak oly szarvasmarhák bocsáttatnak be, melyeknek származási helyén és ennek 20 kilométeres körületében az utolsó 3 hó alatt ragadós tüdőlob esete nem fordult elő és ezen körülmény a Németországba szállítandó szarvasmarhák marhalevelein is igazolandó; az állatrakodó állomásokon működő állatorvosoknak hetenkint megküldetik azon községek jegyzőke, melyekből származó

szarvasmarhákat közvetlenül Németországba szállítani tilos.

3. §. Az utolsó jegyzékben felsorolt községek valamelyikéből származó és közvetlenül Németországba irányított szarvasmarhák elszállítása megtiltandó; más községekből származó ily szarvasmarhák marhalevelei összefüzendők, az összefüző zsinór végei lepecsételendők és a felső marhalevél háttápjára a következő német szövegű záradék vezetendő rá:

„Es wird hiemit amtlich bestätigt, dass die innen beschriebenen.....Stück Rinder aus einer Gemeinde stammen, in welcher und in deren Umgebung von 20 Kilometern innerhalb der letzten 3 Monate kein einziger Fall von Lungenseuche vorgekommen ist, und dass diese Rinder durch den Unterfertigten vor der Verladung untersucht und vollkommen gesund befunden wurden.

.....am ten 189.....

behördlich angestellter
Thierarzt.

4. §. Az említett záradékkal csak oly marhaleveleket szabad ellátni, melyek Németországnak valamely városába szülő irányítást tartalmaznak az irányítási rovatban.

5. §. A jelen utastítás ellen vétő állatorvosok, a mennyiben ellenük a fegyelmi eljárás alkalmazható, fegyelmi úton büntetendők, különben pedig kihágást követnek el, mely az 1888: VII. t.-cz. 153. §-ának b) pontja értelmében 200 forintig terjedhető pénz büntetéssel büntetendő.

Budapest, 1891. február 3-án.

*Földművelésügyi m. kir.
ministerium.*

Szakirodalom.

Könyvismertetés.

„Szőlőink ujjaalakítása amerikai szőlőfajok segélyével.“ Irta Molnár István, a budai vinczellér-iskola igazgatója. Ára? (körülbelül 2 frt.) Az országos gazd. egyesület felügyelete alatt álló könyvkiadó-vállalat. II. cyklus. (VI. munka)

Mindenek előtt az „előszó“ veendő figyelembe, a melyben maga az egyl. „kiadó-vállalat“ úgy nyilatkozik, hogy „szerző e munkában feladatának derekasán megfelelt.“ Azonban tovább így szól a világgá bocsátó egyesületi vállalat: az ujjaalakítás kérdésében sok divergáló nézet forog fenn még most is, minek folytán legkiválóbb szakembereink különböző álláspontokat foglalnak el az egyes detail kérdésekben és Molnár István is azon szakemberek közé tartozik, a kik egyes kérdésekben önálló fölfogást tanusítanak, meglehet, hogy helyesen; meglehet, helytelenül; ezt a jövő fogja igazolni.

Midőn tehát e művet közrebocsátjuk, azon észrevétellel tesszük azt, hogy a műnek legnagyobb részét tárgyilagosságnak tartjuk s ha vannak is egyes részletek, a melyek az összes szaköröknek egyhangú méltatásával nem találkoznak, mindamellett ezen művet alkalmasnak tartjuk arra, hogy segélyével a kitűzött kérdés megoldásához közelebb juttassuk.

Az igen csinos kiállítású mű I—XII. pontban ismerteti: az amerikai vadszőlő-családokat, a főbb direkt termő amerikai szőlőfajokat, az alanyul használható amerikai szőlőfajokat, oj-

tásra érdemes európai szőlőfajokat, az ellenálási képesség és az adaptáció befolyását az ojtvány tartósságára, az amerikai szőlőfajok szaporítás-módjait, ojtványok készítése és kezelése módját, amerikai szőlők telepítését és mivélés-módját, az amerikai szőlők telepítési költségei és jövedelmezőségét.

E 127 lapra terjedő, nagy 8-adrétű munkácska teljes képet nyújt mindazon tanulmányokról, intézkedésekről, melyek e közel 40 éves fillokszerás nyomorúságunkban s különösen az utóbbi időkben szőlőszetünk, borászatunk ügyében egy a kormányok, mint a társadalom utján tettettek.

Hogy e munka minden e nemben eddig megjelent félrevezések koronáját képezi, önként értetődik, minthogy e bajnak tanulmányozására senkinek annyi alkalmá már csak állásánál, de több más körülményeinél fogva sem nyilt, mint épen Molnár igazgató urnak, kinek személyében oly szerencsésen párosul a természet iránti szeretet, a szakértelemmel.

Valóban szükség volt e munkára s igen kívánatos, hogy éppen Molnár ur írja meg, a ki ismereteinek, tapasztalatainak gazdag tárházából úgy tudja adni a dolgot, a mint azt valósággal adni kell. Nem ámit, nem okvetetlenkedik egy s más ujabbnál-ujabb biztatásokkal, hanem felsorolja mindazt, a mi e tárgyhoz tartozik s aztán lássák az illető *ujjalakítók*, hogy mit csinálnak.

A baj véghetetlen nagy. Sokak ámitása, még nagyobb töprengésbe ejti szőlőbirtokosainkat. Igen ajánljuk e munka áttanulmányozását. S aztán valami olyas módnak kieszelését, a mely lehetséges is s célra vezető is.

Tüzetesebb véleményezésünket a fillokszeras-ügyben más helyen fogjuk üggyársaink tudomására hozni.

Kolozsvárt, 1891. márcz. 1.

Szentgyörgyi Lajos.

Vegyes közlemények.

— A komáromi kiállítás iránt országos érdeklődés nyilvánul. Mindenünne történnek bejelentések, bár a bejelentési határidő april 30-ig terjed. A kiállítási bizottság határozata folytán az ország bármely vidékéről is részt vehetni a kiállításon oly ipari, gyári és egyéb készítményekkel, cikkekkel, melyek a város és megye területén nem állíttatnak elő, mint nevezetesen is mindennemű gyári készítmények, kisebb gazdasági és ipari gépek, a gazdaság, szőlőmivélés, kertészet és kisipar könnyebb üzésére alkalmas eszközök, számszámok, kézi erővel működő kisebb gépek, takaréktűzhelyek, járművek, szabadalmat nyert találmányok, továbbá a vidékek népipari és háziipari cikkei stb. A kiállító kintintésül bronzérmes és diszoklevelet nyernek s az esetben, ha nagyobb tért igényelnek, térdíjaik esetről-esetre leszállíttatnak. Az 1800 négyszög méteres csarnokot egy kiváló fővárosi cég fogja villannyal megvilágítani, viszont egy másik jeles cég az egész kiállítási területet sodronyfonal kerítéssel látja el. A városi közgyűlés 600 frtot szavazott meg az előleges költségekre s a város és megye testületei, egyletei szintén támogatják az ügyet. Bejelentő ivekkel, avagy bármi felvilágosítással mindenkinek készséggel szolgál a kiállítási bizottság.

— **Sima csemege szőlővesszők kaphatók Szász Lajosnál Kolozsvárt, bel-farkasutca 16. sz. a következő fajokból, darabját 2 krajczárjával:** Schassela blanc 220 drb. Sással. ruge 100 drb. Malvázi v. olasz 250 drb. Fehér alikánte; nem rothadó és télire is eltartható 200 drb. Sárga lindau (korai) 100 drb. Uva regin. (nagy bogyoju) 100 darab. Vegyesen: a zöld madlemből, Frontignian musk., Andaluzi kék musk., Krokan musk. és Chasselase Napoleonból 150 drb. Van óriás faju veres ribizli dugvány is.

— **Fagyos répa és burgonya etetése.** A fagyos répa idényében vagyunk, sok gazdának, a ki nem jól tette el télire burgonyáját vagy répáját, 17—18° hidegben aligha nyujtott védelmet a kupacra rakott föld és megfagyhatott a répája, burgonyája. A mig az idő meg nem melegszik, a fagyott gyök- és gumóknak bajuk nincs; de ha enged az idő, akkor kezdődik a rothadás, a mely aztán az egészségesre is reá terjed. Hogy ilyen fagyott eledelt a marhának ily alakban adni nem tanácsos, azt magyaráznunk felesleges; de kellő előkészület után az még egészen jól megy. Az eljárás többféle lehet. Az egyik eljárás az, hogy a fagyott répát és burgonyát megmossuk és fagymentes kamrában félig kiengedni hagyjuk, ekkor felaprózzuk és szecska közé keverve füllesztjük, mint azt azt az egészséggel is tenni szoktuk. Egy más mód az, hogy megfőzzük, de ez hosszadalmas munka. A legbiztosabb mód bevermelni, jól begyurni és 2 lábnyi földréteggel betakarni és successive páczoltan feletetni.

— **Mint értesülünk, a kolozsvári hitelbank áruosztályának széles hatáskörű vezetésével a hitelbank érdemes és sok tapasztalatu tisztviselője László László ur bizottott meg.** Az intézet tapintatos választást tett László ur ki nevezésével, ki reméljük e fontos állását a közérdekek és viszonyok mindenkori szem előtt tartásával fogja betölteni.

— **A begonia szaporítása. A begoniákat január-február hónapokban szaporitjuk oly módon, hogy az anyatókéék levelét szétaraboljuk úgy, hogy minden levélrész legalsóbb végén két levélborda találkozik. Ezeket a levéldarabokat, melyek háromszögeket képeznek, jól megmosott homokba, szaporító ágyakba dugdossuk, a hol 20—22 R° foku hőmérséklet mellett mérsékelt nedvesen tartatnak. Miután gyökeret eresztettek és hajtani kezdenek, kis dugványcserépekbe ültetjük át, olyan földkeverékbe, mely két rész hangaföldből, egy rész homokból áll s a szaporítóágy valamely üres helyére állítjuk, a hol megfelelő melegségben részesülnek. Itt dugványaink addig maradhatnak, a mig második levelük ki nem fejlődik. Ekkor nagyobb cserépekbe ültetjük s a melegházban homokkal vagy földdel földött asztalra állítjuk. A nyáron át a begoniák fél árnyékot és mérsékelt melegséget szeretnek, de leveleiket nem szabad megnedvesíteni. A mint kellően meggyökeresedtek, igen czélszerű, ha hetenként egyszer gyenge trágyaoldattal megöntözük; igen czélszerű az is, ha a trágyaoldatba kis kormot keverünk, mitől a levelek sötétebb színt kapnak. Minden átültetés után a hig trágyával való öntözéssel mindaddig szünetelünk, mig s növények újra be nem gyökeresedtek. Ily módon a következő őszig igen szép, vagyis egészséges példányokat nevelhetünk.**

— **Szőlőbirtokosok figyelmébe ajánljuk a lapunk mai számához csatolt „Szőlőmivélési ugarrendszer” című munka előfizetési felhívását.** Ára 40 kr., mely összeg Nyiregyháza, Tarczali Dezső könyvkiadó-hivatalába küldendő be.

Szerkesztői üzenet.

Köszönettel vettük a következő cikkekot:
A növények ápolásáról és védelméről.
Visszatekintés az 1890-iki szőlő és must termést illetőleg.
A gazdasági felügyelői állás szervezéséről.
Hernyóirtó lámpa.

Piaczi értesítő.

Budapesti gabonatőzsde. Legújabb jelentés. Buza 77—81 kg. 8 frt 25 kr.—8 frt 85 kr. Rozs új 70—72 kg. 7 frt 25 kr.—7 frt40 kr. Árpa új 60—66 kg. 6 frt 70 kr.—8 frt 75 kr. Zab új 39—41 kg. 6 frt 95 kr.—7 frt 35 kr. Tengeri 73—75 kg. 6 frt 10 kr.—6 frt 20 kr. Köles 7 frt 60 kr.—8 frt

N.-Várad. Márczius 10. Tiszta buza 6 frt 04 kr. Elegybuza 5 frt 10 kr. Rozs 4 frt 88 kr. Árpa 4 frt 42 kr. Zab 3 frt 08 kr. Törökbüza 4 frt 80 kr. Hlként. Széna kötetlen 2 frt 80 kr. Alomszalma 1 frt 50 kr. mkmknt. Marhahus 48 kr. kg.

Erdélyi piaczkok.

Kolozsvár, 1891. márczius 12. Tisztabuza 7 frt 20 kr.—7 frt 90 kr. Rozs 6 frt 20 kr.—6 frt 40 kr. Törökbüza 5 frt 70 kr.—5 frt 75 kr. Zab 6 frt—6 frt 20 kr. Széna legjobb 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. 100 kgrammonként. Marhahus 44 kr. kg.

(Árak krajczárookban.)

A piaczi cikkek	Mérték	Brassó	Csikszereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Ezsebét-város	Fogaras	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza .	hl.	660	650	760	575	750	600	675
Elegy buza .	"	450	600	680	400	650	550	—
Rozs	"	420	470	600	400	600	400	475
Árpa	"	400	425	—	—	—	—	500
Zab	"	270	275	550	300	600	280	275
Törökbüza .	"	420	500	560	400	540	400	450
Széna	q.	190	300	380	300	250	230	330
Szalma	"	70	100	185	180	120	140	80
Túzifa	km.	260	240	280	320	230	200	180
Marhahus . . .	kg.	44	34	44	40	40	35	36
Márczius		6	11	10	11	7	6	7

A piaczi cikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Héví-Vá-sárhely	Maros-Vá-sárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Segesvár
Tiszta buza .	hl.	600	640	747	635	780	580	—
Elegy buza .	"	550	—	—	450	680	480	—
Rozs	"	475	405	665	445	650	420	—
Árpa	"	—	380	—	—	—	—	—
Zab	"	325	290	600	295	650	270	—
Törökbüza .	"	450	470	540	400	650	390	—
Széna	q.	320	350	200	130	450	170	—
Szalma	"	200	100	150	75	220	130	—
Túzifa	km.	275	260	300	240	220	300	—
Marhahus . . .	kg.	38	36	42	44	36	46	—
Márczius		7	5	12	12	12	6	—

A piaczi cikkek	Mérték	Sepsi-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székelv.-Údvarhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza .	hl.	650	600	—	650	700	—	625
Elegy buza .	"	540	540	—	575	525	—	450
Rozs	"	420	440	—	500	450	—	450
Árpa	"	400	360	—	—	—	—	575
Zab	"	270	270	—	350	250	—	300
Törökbüza .	"	440	420	—	475	450	—	410
Széna	q.	400	200	—	250	200	—	300
Szalma	"	150	150	—	175	100	—	30
Túzifa	km.	160	180	—	180	240	—	225
Marhahus . . .	kg.	40	40	—	36	40	—	36
Márczius		9	9	—	7	10	—	7

Állatvásárok.

Kolozsvár. Országos állatvásár. 1891. márcz. 10., 11., 12. Ló felhajtattól mintegy 3000 drb; eladatott 342 drb. Szarvasmarha felhajtattól m. e. 4000 drb; eladatott 1717 drb. Sertés felhajtattól m. e. 800 drb; eladatott 323 drb.

Budapest-kőbányai sertésvásár. Márczius 6-án. H e t i átlag árak: magyar vlogatott árú 260—360 kg. nehéz 49—50 kr.; 180—260 kg. nehéz 48—49 kr.; öreg 300 kg. túli 46—47 kr.; vidéki sertés 47—49 kr.; szerb 46—48 kr. tiszta kgrammonként. Páronként 45 kg. életsuly levonás és 4% engedmény. E l e s é g á r a k : Tengeri új 6 frt 30 kr.; árpa 7 frt 10 kr. Kőbányán átvéve.

Debreczen Iletti állatvásár márcz. 9., 10. (Eredeti tudósítás.) Szarvasmarha felhajtattól 1400 drb; eladatott 698 drb. Ló felhajtattól 1200 drb; eladatott 286 drb. Sertés felhajtattól 4000 drb; eladatott 1735 drb. Az árak változatlanok;

Felölös szerkesztő és kiadó: **Sz. Szakács Péter.**

E rovaton csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közölhetők, de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik. Kisebb összeg postabélyegekben is beküldhető.

OLCSÓ KIS HIRDETÉSEK.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az erre szükséges postabélyeg vagy levelező-lap mellékelte.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr.; vastag betűkkel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél címe is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelénél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Alkalmazást keres.
Kezelő gazdatisztnak ajánlkozik egy a kecskelyi gazdasági tanintézetet végzett s 18 évi gyakorlattal bíró, mindenkép jeles képzettségű családos gazda. Szíves tudakozásokra Sz. J. jegy alatt tájékoztatást nyújt a kiadóhivatal.

Eladás és vétel

A m. kir. ménesuradalmi igaz-

gatóság Fogarason 20 q. 1890. évi termései arankamentes vörös here magot ad el q-ként 45 forinton

Bécs 1890. állami aranyérem.

Arankamentes löhermag, magkereskedői módon tisztítva.

Rendkívül nagyszemű . . . 58 frt
Valamivel apróbb szemű . . . 52 frt
Rét és legelő felülvizetésére 40 frt.

Arak zsákostól 100 kilónként számitva utánvétetnek. Minták ingyen és bérmentve. Gróf Teleky Arvéd drassói uradalmi intézősége Alsó-Fehérmegye, vasut Alvincz, posta és távirtda Szeredahely.

Négy jókarban levő gözeséplő-garnitúra teljes felszereléssel eladó. Tudakozódhatni B. P. jegy vasutállomás Szász-Régen.

500 darab 3 éves szépen kezelt batul alma oltványt eladok. Az 1881 évi budapesti kiállításon 50 frankot, az 1885 évi budapesti kiállításon a kiállítási nagy érmet nyertem batuljaimmal. Ara: darabonként 50 kr, száza 40 frt Pakolás Özv. Nagy Tamásné, Vajda-Szt-lván, posta és vasutállomás Szász-Régen.

Kínálattik megvételre egy egészen új, kitűnő szerkezetű Tricycle 200 frtért (vétélára 380 frt volt) Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Baltacsim-mag eladó métermázasanként 14 frtért zsákostól loco Kolozs-Borsa. Bővebb tájékoztatást B. E. jegy alatt a kiadóhivatal.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR-RÉSZVENYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

20 (6-15.)

Ajánlják:

Kéregöntetű kerekek és kéregöntetű keresztetések. Hengerszékek kéregöntetű hengerekkel.

Turbinák, transmissiók (erőátvittelek), zsilipek és csövezetékek.

Vasuti műhelyek, gyárak és malmok teljes berendezése. Különböző építési és gépészeti munkák.

Vasuti kocsik, fordító korongok.

Elektromos világítási berendezés nagyobb távolságokra is, melyek segítségével építés és egyéb gazdasági munkák éjnek idején is végezhetők.

Gázmotorok; álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrrel.

TAUFFER JÁNOS kávéházában

KOLOZSVÁRT

egy teke- és egy karambol-asztal

jó karban, teljes felszereléssel,

ugyszintén

kávéházi márványtetejű asztalok, kanapék, képek, tükrök és 30 méter, egy méter magos (lámpré) azaz deszkafalburkolat teljes jó karban, jutányos árban eladók. Azonban csak ez év április hó 3-án vehetők át. Értekezhetni lehet:

Tauffer János kávéházában Kolozsvárt.

Továbbá bátor vagyok a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy a kávéházam márczius hó 31-én megszűnik és így csak a czukrászat marad, mely mindennap 11 órakor bezáródik.

Tisztelettel

35. (2-5.)

Tauffer János.

ÚJ FÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM.

Báró Kemény Gezáné külmonostor-utcza 5 sz. házában
a kor igényeknek megfelelő

FÉNYIRODÁT

rendeztem be és személyes működésem mellett újonnan megnyitottam.

Midőn ezt a n. é. t. közönséggel tudatom, bátor vagyok megemlíteni, hogy nehéz vállalatot vettem magamra.

Bizva 28 évi szakmüködésomban, mely mellett erkölcsi érdemeim és kitüntetésem szólnak, bizva e nemes város és vidéke hálás közönségében, azon teljes reménységnek nézek elő, hogy támogatásukat, bizalmukat részemre megnyerendem.

Műtermemben a fényképészet terén minden néven nevezendő munkákat felvállalok; különösen vagyok bátor a t. műépítész és mérnök urak becses figyelmüket speciális fényképészetemre felhívni; ugyint: műépítész tárgyak, épületek, tervek stb. lefényképezésére, mely szakmam tökélye még senki által felül nem mulatott, munkáimnak a legmegfelelőbb kiviteléért és pontosságáért mindenkor kész vagyok teletősséggel vállalni.

Magamat a nagyérdemű közönség becses jóindulatába és pártfogásába ajánlvam maradtam tisztelettel

33 (3-5.)

MUNKÁCSY LAJOS,
fényképész

Valódi Erfurti vetemény-, virág- és gazdasági magvak.

Minden faj

vetemény-, virág- és gazdasági magvak,
továbbá

KERTÉSZETI CIKKEK

kaphatók

36 (2-3.)

a „CSIKY IMRE-czég“

26 év óta fennálló s jó hírnévnek örvendő fűszer-, festék-, anyagáru, ásványviz- és magüzletében.

Kolozsvárt, főtér 34. szám.

Az általam forgalomba hozott magvak csiraképességéről felelősséget vállalok,

Arjegyzékkel s gazdasági magvaimból mintákkal szívesen szolgálok.

Lefort-féle faviasz; hárs (Raphia).

Az „ERDÉLYI GAZDA“ részére

HIRDETÉSEK

a legolcsóbban számítva fölvetetnek

a kiadóhivatalban.

ÚJ TALÁLMÁNY.

Alólirt ajánlom a nagyérdemű közönségnek általam feltalált

HERNYÓ-SZEDŐIMET

megvételre.

Egy 2 méter hosszú 1 frt 20 kr., 3 méter hosszú 1 frt 80 kr., 4 méter hosszú 2 frt 40 kr.

Ujabbán a legjobb módosítások történtek rajta.

40. (1-5.)

Tóth József.

Kérem a megrendeléseket lakásomra címezni: Kolozsvár, Bács-utca 4. sz. alatt.

CLAUSER ADOLF

legelső kolozsvári légszesz- és mű vízvezeték-szerelő műhelye
kül-királyutca 5. sz. Kolozsvárt.

Van szerencsém a helyi, mint a vidéki n. é. közönséget értesíteni, hogy több év folytán a bel- és külföld legnagyobb városában, mint tanult bádógos, magamat a légszesz- és mű vízvezeték felszerelésekre alaposan kiképeztem és magamnak e szakmába ötödik év óta itthon egy műhelyt rendeztem be, a hol kizárólag csakis e szakma munkákat eszközölök és lehető jutányos árban felvállalok; az itt elősorolt munkákat:

Szerelök mindennemű légszesz-vezetékeket és ahhoz tartozó világító-, melegítő- és főző-tárgyakat. Teljes köz- és magán mű-vízvezeteket, városi, gazdasági, gyári tűzbiztonsági- és magánvízvezetéseket. Teljes köz- és magán-fürdőket, gőzfürdőket, vízgyógyintézeteket, zuhany-fürdőket és ezekhez minden szerkezetű vízszállító-gépeket gőz-, állat- és emberi erővel.

Továbbá minden szerkezetű mükutszivattyukat és tűzfecskendőket, szökőkutakat, falban és föld alatti csatornázásokat, csővezetékeket szerelök öntött vas, vontvas, ólom (belül önzott) és kőgyag-csővekből. Szagtalan ürsekeket, vizelőket, moszókat és kiöntőket. Eszközök mindennemű szakmámhoz tartozó műszaki munkákat szeszgyárak, vegyészeti gyárak, gyertya-szappan gyáraknál stb. előforduló munkákat. Hengerólm kibéreléseket és horganylemezmunkákat. Készítök minden alaku fürdő-eszközöket (fürdő-kádákat).

Minden szerkezetű vízmelegítő-készüléket, vízűtő- és tisztító-eszközöket. Szellőztetőket. Szerelök köz- és magán villanyos jelzőket, tűzjelzőket, számjelzőket, távbeszélőket és villámhárítókat.

Városi vagy magán nagyobb vízvezetékknél, a hol az anyag házilag szereztetik be, a műszaki kivitel elvállalok. Minden itt elősorolt munkákat a magam személyes működésem mellett eszközölök és tényleg az előhaladás műszaki igényeknek megfelelően teljes felelősséggel mellettem eszközölök.

Több nagyobb helyi és vidéki vízvezetéseket eszközöltem, a melyek után elismerésben részesültem. — (Városi vízvezetésektől magánházakban bevezetéseket ólom-, belül olmozott csővekből a bécsi Hochquellenleitung rendszere szerint eszközölök.)

11. (3-5)

FISCHER és HEIDBERG

ezelőtt Weil és Fischer

vegyészeti kátrány-termékek, karbolsav karbolsavas mész, karbul-oleum, kőfedőlemez és facsement-tetőzés

GYÁRA.

Budapesten, külső soroksári-út 9607

CARBOL-OLEUM

legelőcsőbb dióbarna színű fatelítő sze zsindelytetőkre, kerítésekre és gazdasági es közökre, melynek használata folytán elpusztíthatatlan tartósságot nyer a fa, a mázoló akárki végezheti.

A carbol-oleum ára:

hordókban 100-200 kgrmíg	17 kr
100 kgr. kisebb edényekben	19
5-10 kgr. próbaküldemények	22

bádo szelencében

Ajánlja egyszersmind vörös, zöld és pala barna kátrány-festéket zsindelytetők mázolására

Gyártmányokról árjegyzéket és használati utasításokat ingyen és bérmentve küldök.

Ugyenők megfelelő %-ban részesülnek.

ORIOLOD és ENDSTRASSER

ÉPÍTÉSZEK TÁRSAS ÜZLETE

Kolozsvárt, Bel-hidutca 7. szám.

26. (5-5)

Elvállal minden

az építészet körébe vágó tervezés és kiviteli mivelet

keresztül vitelét

jutányos árban és solid kivitelben.

ÚJ BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLET KOLÓZSVÁRT.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, bel-közép-utca 10. sz. a. (Mino-rita-épületben)

FOLLY VICTOR

váltótörvényszékileg bejegyzett cég alatt

BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLETET

nyitottam a következő üzletkörökkel:

Értékpapírok, arany és ezüst pénznemek és külföldi bankjegyek vétele és eladása.

Kisorsolt értékpapírok és mindennemű kamatszervények beváltása.

Nyeremények leszámítolása és értékpapíroknak új szervényekkel való ellátása.

Utalványok kiállítása a külföldre bármely értékben. — Igérvények elárúsítása.

Midőn vállalatomat a t. cz. közönség szives figyelmébe ajánlani bátorkodom, egyszersmint kijelentem, hogy e téren való hosszas működésem, továbbá ugy a kolozsvári, mint a felső pénzintézetekkel fenntartott széles körű és előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe hoznak, hogy t. megbízóimnak mindenkor a legnagyobb előnyöket biztosíthatom.

Értékpapírok és sorsjegyek kisorsolási utánnézését díjmentesen eszközölöm és készséggel szolgálök minden a bank-üzlet körébe vágó felvilágosítással

Kiváló tisztelettel

(2.) (11-52.)

FOLLY VICTOR.

SCHWARTZ TEREZ

jó hírnevű varrónő

A szép fehéremű varrásból

Kolozsvárt, külmonostorutca 2. szám alatti lakásán

a legszolidab feltételek mellett

OKTATÁST AD

37. (1-3.)

s vidéki tanítványokat is elfogad.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy

Bel-középutczaban Czetz Péter mellett

a mai kor igényeinek megfelelőleg egy

mellfüző (Mieder) üzletet

nyitottam, hol is mindenféle

mű és egyenestartó fűzők mértékszerénti elkészítését

a legszolidabb árak mellett elvállalok.

Több éveken Bécs, Budapest és még más nagyobb városokban szerzett tapasztalataim által azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy t. rendelőimet a legpontosabban kiszolgálhatom.

Vidéki megrendelések a beküldött minták szerint, ugy javítások, valamint tisztítások a leggyorsabban és a legjutányosabban eszközöltnék.

Szives pártfogását kérvő vagyok

39. (1-4.)

kiváló tisztelettel KORNGUT MÁRIA.

Alapított 1858-ban.

Ő es. és kir. fensége József főherceg udv. szállítója

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és ércöntődéje 25. (4-30)

Kolozsvártt, belmonostor-utca 12. szám.

Ajánlja gyártmányait, mint magyar különlegességet

KUTAKBAN

és mindennemű

szivattyukban, tüzi- és kerti fecskendőkben.

Ajánlkozik

köz- és magán-fürdők

felszerelésére,

szagmentes ürszékek

felállítására.

Elvállal

teljes vízvezetékek

és csatornázások

berendezését, városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett.

minden víziművi munka

gyors és pontos kivitelére. Képes árlapok és részletes költségtervezetek kívánatra díjmentesen küldetnek.

Egyetlen belföldi

szivattyu-gyár!**REGALE**

KÁRTALANÍTÁSI KÖTVÉNYEKET, valamint

ilyenekre szóló és két évi kamatszelvénnyel ellátott

UTALVÁNYOKAT

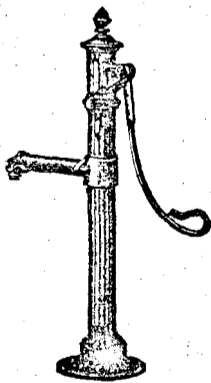
a hivatalos árfolyam alapján a legmagasabb árrban fizetem.

Együttal bátor vagyok figyelmeztetni, hogy az 1891. év folyamán a forgalomban levő 5%-os magyar papíráradék-kötvényeknek egy részén az utolsó szelvény kerül beváltásra. Ennek esedékessége után csupán a szelvény-utalványok benyújtása ellenében, új szelvény-ívek fognak kiadatni, melyeknek beszerzését készséggel közvetítem.

Folly Victor

(18.) (7-49)

bank- és pénzváltó üzlete Kolozsvártt.

Vécsvár (Blaha) József

Felvállalok mindenféle szakmába vágó vízvezetési, kútfelszerelési,

30. FÜRDŐBERENDEZÉSI (3-5.)

és villámhárító felszerelési munkákat.

Fenti munkák javítását olcsón és pontosan teljesítem.

Műhely: főtér 22 sz. (volt lábasház.)

Regaleváltság-kötvényeket,

15.

illetőleg

(7-20.)

UTALVÁNYOKAT

legmagasabb áron vásárol a

Kolozsvári Kereskedelmi Bank.**HIRDETMÉNY.**

Alólirt társulat ezennel közhírré teszi, hogy a vezetése alatt álló:

„kolozsvári árúraktárak és hitelbank41. (1-6.) **árúosztálya"-nak****KÖZPONTI IRODAHELYISÉGET**

a főtéren levő Szathmáry-féle házba tette át.

MEGBIZÁSOK gabonafélék — kiválóan nagyobb mennyiségű vetőmagvak vásárlására és eladására, továbbá FÖLVILÁGOSÍTÁSOK a a közraktári intézmény igénybe vételére ÁRÜELŐLEGEK NYUITÁSÁRA az érvényben levő vasuti tarifák után járó kedvezményekre és ezek mikénti használására, — valamint a CSUCSAI ERDÉSZETI ÜZLETRE vonatkozó megkeresések ide intézendők.

HITELBANK és ZÁLOGKÖLCSÖ-TÁRSULAT.**„LÖVYTUS“ FAVIASZ.**

A hazai kertészetekben ma már kizárólag csak is ezt használják gyümölcsfák, rózsatövek nemesítésére, beteg fák gyógyítására. Napon nem olvad, hidegnek, esőnek ellentáll, bogarak nem bántják, a fát teljesen fedi, levegő nem hatol át rajta. Kapható (9.) (10-52.)

az „I. erdélyi szab. vegyészeti gyárban“ és Tauffer Ferencz utódánál Kolozsvártt.

500 grammos doboz ára frt 1.30
300 „ „ „ „ —.85
150 „ „ „ „ —.45

Elismerő levelek küldettek több hazai és ausztriai gazd. akadémiák és szőlészeti iskolák, magán kertészeti és faiskolák által. Kiténtetve lett a bécsi, gráci, kolozsvári kiállításokon dícsérő-oklevéllel, a lüttichi kiállításán arany-éremmel. Aradon kiállítási éremmel.

Egész friss

vetemény-, virág-

és

gazdasági magvak,

39. (1-4.)

továbbá

GAZDASÁGI GÉPEK

legjobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

TAUFFER FERENCZ utóda

mag- és gépkereskedésében

Kolozsvártt, bel-középutca 6. sz.

Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

